

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2024 m. gegužės d. Nr. 21RE1- (AG1-119/09-2024)
Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Daivos Bereikienės (posėdžio pirmininkė, pranešėja), Beatos Labutytės ir Dariaus Saveikio, sekretoriaujant Jurgitai Daučiūnaitei, dalyvaujant pareiškėjui G. L., atsakovo Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos atstovei J. K., viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka (nuotoliniu būdu *Microsoft Teams* įrankiu) išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo G. L. skundą Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (duomenys neskelbtini) valdybos sprendimų, išdėstytų 2024-03-21 rašte Nr. (duomenys neskelbtini) ir 2024-04-18 rašte Nr. (duomenys neskelbtini) panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas skundu Komisijos prašo: panaikinti Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – ir Departamentas) (duomenys neskelbtini) valdybos 2024-03-21 raštą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl galimo pažeidimo“ (toliau – ir 2024-03-21 Sprendimas); panaikinti Departamento (duomenys neskelbtini) valdybos 2024-04-18 raštą NR. (duomenys neskelbtini) „Dėl prašymo“ (toliau – ir 2024-04-18 Sprendimas); įpareigoti Departamento skyrių pateikti pareiškėjui su įvykio tyrimo susijusios medžiagos (2024-03-21 raštas Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl galimo pažeidimo“) kopiją (b. l. 1 – 6).

Pareiškėjas skunde paaiškina, kad 2023-11-05 el. paštu kreipėsi į Departamentą pranešdamas apie įvykdytą pažeidimą. Pareiškėjo el. laiškas 2023-11-06 buvo užregistruotas (Nr. (duomenys neskelbtini)). Tyrimą dėl nurodyto pažeidimo vykdė Departamento (duomenys neskelbtini) valdybos (duomenys neskelbtini) aplinkos apsaugos skyriaus darbuotojai D. J. ir S. G., kurie 2023-11-28 priėmė sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl galimų pažeidimų“.

Nurodo, kad tyrimas buvo atliktas šališkai, neobjektyviai, buvo iškraipytos faktinės aplinkybės ir duomenys, bei nesivadovauta Lietuvos Respublikos įstatymais ir teisės aktų bei reglamentų nuostatomis bei reikalavimais (Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 21 straipsnio 7 dalimi; Lietuvos Respublikos vandens įstatymo 5 straipsnio 1, 2 dalimis, 6 straipsnio 1 dalies 7 punktu; Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu (toliau – VAĮ); Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001-11-07 įsakymu Nr. 540; Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro 2012-07-12 įsakymu Nr. D1-590/3D-583; Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu; Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Darbo reglamentu). Taip pat, atsakovo darbuotojai tirdami pareiškėjo skundą nesivadovavo pagalbos žmogaus teisėms, teisingumo, protingumo bei sąžiningumo principais.

Pažymi, kad 2023-12-27 pareiškėjas kreipėsi į Komisiją ir administracinėje byloje AG1-339/12-2023 buvo priimtas Komisijos 2024-02-12 sprendimas Nr. 21RE1-49 (AG1-339/12-2023). Šiuo sprendimu buvo panaikintas atsakovo 2023-11-28 sprendimas Nr. (duomenys neskelbtini). Komisijos sprendimas įsiteisėjo, tačiau atsakovas jo iki šiol neįvykdė. Minėtos administracinės bylos medžiagą sudaro daug reikšmingų faktinių duomenų ir įrodinėjimo priemonių.

Nurodo, kad 2024-03-06 el. paštu gavo Departamento (duomenys neskelbtini) valdybos (duomenys neskelbtini) aplinkos apsaugos skyriaus specialisto D. J. parengtą raštą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl skundo“ (bylos Nr. AG1-339/12-2023), kuriame rašoma, kad, vykdydami Komisijos 2024-01-30 sprendimą P1-(AG-05-339/12-2023), informuoja, jog Departamento (duomenys neskelbtini) valdybos (duomenys neskelbtini) aplinkos apsaugos skyriuje yra atliekamas pranešimo tyrimas ir apie rezultatus bei priimtą sprendimą informuos baigę tyrimą.

Pažymi, kad pareiškėjas 2024-03-21 el. paštu gavo Departamento specialisto D. J. parengtą raštą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl galimo pažeidimo“, kuriame buvo nurodyta, kad vykdamas Komisijos 2024-01-30 sprendimą Nr. P1-(AG-05-339/12-2023) pakartotinai buvo išnagrinėtas pareiškėjų 2023-11-05 pranešimas. Raštu pareiškėją informavo, kad Departamento pareigūnai 2024-02-22 atliko pakartotinį patikrinimą pareiškėjo nurodytoje vietoje. Patikrinimo metu atlikus turimų ir papildomai surinktų duomenų analizę, aplinkos apsaugą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų pažeidimų nenustatė. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 565¹ straipsnio 1 dalies 1 punktu administracinio nusižengimo teiseną nebuvo pradėta. Pareiškėjo nuomone minėtas tyrimas buvo apsimestinis ir neteisinis.

Atkreipia dėmesį, kad abiejuose minėtuose raštuose nurodoma, kad vykdomas Komisijos sprendimas Nr. P1-(AG-05-339/12-2023), o 2024-03-21 Sprendime nėra nurodyti apskundimo terminai ir institucijos, į kurias pareiškėjas turėtų kreiptis dėl pažeistų teisių gynimo.

Nurodo, kad 2024-03-21 pareiškėjas kreipėsi į Departamentą ir prašė leisti susipažinti su įvykio tyrimu bei pateikti su įvykio tyrimu susijusios medžiagos kopiją. Departamentas 2024-03-22 el. paštu pareiškėją informavo, kad prašymui suteiktas 2024-03-22 registracijos Nr. (duomenys neskelbtini). Departamentas 2024-04-18 Sprendimu informavo pareiškėją, kad pagal pareiškėjo 2023-11-05 pranešimą dėl galimai padaryto administracinio nusižengimo buvo atliktas tyrimas pagal ANK, pareiškėjas nėra administracinio nusižengimo teisenoje dalyvaujantis asmuo, kuriam ANK nustato teisę susipažinti su bylos medžiaga, todėl leisti pareiškėjui susipažinti su pranešimo tyrimu bei pateikti su šio pranešimo tyrimu susijusios medžiagos kopiją, neturi teisinio pagrindo.

Pareiškėjo nuomone atsakovas elgiasi neatsakingai, šališkai, antiįstatymiškai ir pažeidė įstatymus ir teisės aktus. Atkreipė dėmesį, kad atsakovas Komisijos 2024-02-12 sprendimo Nr. 21RE1-49 (AG1-339/12-2024) per 20 darbo dienų neįvykdė ir niekaip nebendradarbiavo su pareiškėju.

Pareiškėjas 2024-05-09 papildomuose rašytiniuose paaiškinimuose nurodo, kad dėl galimo atsakovo darbuotojų piktnaudžiavimo kreipėsi į Departamento vadovybę ir Vidaus tyrimų skyrių bei Aplinkos ministrą. Akcentuoja, kad Komisijos 2024-02-12 sprendimas Nr. 21RE1-49 (AG1-339/12-2024) dar neįvykdytas. Pažymi, kad pareiškėjas 2024-04-22 raštu Nr. (duomenys neskelbtini) buvo informuotas, kad 2024-03-21 Sprendimas yra panaikintas, o iš atsakovo atsiliepimo į pareiškėjo skundą sužinojo, kad minėtas sprendimas panaikintas Departamento direktoriaus 2024-05-02 sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini), todėl mano, jog ginčijamas 2024-03-21 Sprendimas arba iš dalies panaikintas, arba panaikintas du kartus. Pakartotinai atkreipia dėmesį, kad atsakovas atsiliepime į skundą taip pat nurodo, kad atsakovo darbuotojai pakartotinį tyrimą atliko vykdydami Komisijos Nr. P1-(AG-05-339/12-2023), kaip nurodyta 2024-03-21 Sprendime. Pažymi, kad atsakovas Komisijos 2024-02-12 sprendimą Nr. 21RE1-49 (AG1-339/12-2024) vykdė nesulaukęs sprendimo apskundimo dienos, t. y. dar neįsiteisėjusį sprendimą (b. l. 47 – 60).

Pareiškėjas 2024-05-22 papildomuose rašytiniuose paaiškinimuose nurodė, kad atsakovo darbuotojai meluoja Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui, nuspėpė, kad Departamentas buvo

priėmęs 2024-04-22 raštą Nr. (duomenys neskelbtini), kuriame nurodyta, kad panaikintas 2024-03-21 Sprendimas (b. l. 63 – 68).

Posėdžio metu palaikė savo skundą pilna apimtimi. Papildomai nurodė, kad siekia, jog Komisija sprendimo rezoliucinėje dalyje paaikšintų 2024-03-21 Sprendimo pripažinimo negaliojančiu pagrindą, taip pat, nurodė, kad tyrimo duomenys pareiškėjui reikalingi įsitikinti, ar tęsiant tyrimą nesiremiama suklastotais ar nepilnais duomenimis.

Atsakovas Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos atsiliepime į skundą prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą (b. l. 35 – 38).

Atsiliepime į skundą nurodo, kad Komisijoje buvo nagrinėjama administracinė byla Nr. AG1-339/12-2023 pagal pareiškėjų G. L. ir J. L. 2023-12-07 skundą dėl Departamento (duomenys neskelbtini) valdybos (duomenys neskelbtini) aplinkos apsaugos skyriaus 2023-11-28 rašto Nr. (duomenys neskelbtini) panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus. Komisija 2024-02-12 sprendimu panaikino Departamento (duomenys neskelbtini) valdybos (duomenys neskelbtini) aplinkos apsaugos skyriaus 2023-11-28 raštą Nr. (duomenys neskelbtini) (*ab initio*); įpareigojo atsakovą Departamentą iš naujo išnagrinėti pareiškėjų G. L. ir J. L. 2023-11-05 pranešimą „Dėl galimo pažeidimo“ bei priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Pažymi, kad Departamentas 2024-03-21 Sprendimu pareiškėją informavo apie tai, kad pareigūnai, vykdydami Komisijos sprendimą, išnagrinėjo pareiškėjo pranešimą, 2024-02-22 atliko pakartotinį patikrinimą pareiškėjo nurodytoje vietoje. Patikrinimo metu bei atliekant 2023-11-05 pranešimo tyrimą, aplinkos apsaugą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų pažeidimų nenustatė. Vadovaujantis ANK 565¹ straipsnio 1 dalies 1 punktu, Departamentas nepradėjo administracinio nusižengimo teisenos.

Nurodo, kad pareiškėjas 2024-03-21 raštu kreipėsi į Departamentą, prašydamas leisti susipažinti su administracinio nusižengimo bylos tyrimu bei pateikti su įvykio tyrimu susijusios medžiagos kopiją. Departamentas 2024-04-18 Sprendimu pareiškėją informavo, kad pagal 2023-11-05 pareiškėjo pateiktą pranešimą dėl galimai padaryto administracinio nusižengimo tyrimas buvo atliktas pagal ANK nuostatas, 2024-03-20 priimtas procesinis sprendimas (nutarimas) administracinio nusižengimo byloje. Kadangi pareiškėjas administracinio nusižengimo byloje nėra administracinio nusižengimo teisenoje dalyvaujantis asmuo, kuriam ANK nustato teisę susipažinti su bylos medžiaga, todėl leisti pareiškėjui susipažinti su pranešimo tyrimu bei pateikti su šio pranešimo tyrimu susijusios medžiagos kopiją, Departamentas neturi teisinio pagrindo.

Dėl 2024-03-21 Sprendimo teisėtumo atsiliepime į skundą akcentuoja, kad Departamento (duomenys neskelbtini) valdybos 2024-03-21 raštas Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl galimo pažeidimo“ pripažintas netekusiu galios Departamento direktoriaus 2024-05-02 sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini). Tuo pačiu sprendimu Departamento direktorius įpareigojo Departamento Šiaulių valdybą iš naujo išnagrinėti pareiškėjų G. L. ir J. L. 2023-11-05 pranešimą „Dėl galimo pažeidimo“ ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą. Kadangi minėtas raštas pripažintas netekusiu galios, jis nėra šio Skundo objektas, todėl dėl jo teisėtumo Departamentas atsiliepime nepasisako.

Dėl 2024-04-18 Sprendimo teisėtumo atsiliepime į skundą nurodo, kad Departamento pareigūnai, vykdydami Komisijos 2024-02-12 sprendimą, pagal pareiškėjų G. L. ir J. L. 2023-11-05 pranešimą dėl galimai padaryto administracinio nusižengimo, atliko tyrimą, vadovaudamiesi ANK nuostatomis. Įvertinęs tyrimo medžiagą, Departamento (duomenys neskelbtini) valdybos (duomenys neskelbtini) aplinkos apsaugos skyriaus specialistas 2024-03-20 priėmė nutarimą nepradėti administracinio nusižengimo teisenos. Pareiškėjas 2024-03-21 raštu kreipėsi į Departamentą, prašydamas leisti susipažinti su administracinio nusižengimo bylos tyrimu bei pateikti su įvykio tyrimu susijusios medžiagos kopiją. Departamentas 2024-04-18 Sprendimu pareiškėją informavo, kad atlikus tyrimą, 2024-03-20 priimtas procesinis sprendimas (nutarimas) administracinio nusižengimo byloje. Kadangi Pareiškėjas administracinio nusižengimo byloje nėra administracinio nusižengimo teisenoje dalyvaujantis asmuo, kuriam ANK nustato teisę

susipažinti su bylos medžiaga, todėl leisti Pareiškėjui susipažinti su pranešimo tyrimu bei pateikti su šio pranešimo tyrimu susijusios medžiagos kopiją, Departamentas neturi teisinio pagrindo.

Paaishkina, ANK aiškiai reglamentuoja, kas turi teisę susipažinti su bylos medžiaga. Asmuo, kuris pranešė apie galimai padarytą administracinį nusižengimą, toje byloje privalo būti apklaustas liudytoju, tokiu atveju jo teisės ir pareigos yra nurodytos ANK. Išimtiniai atvejai; jei asmeniui yra padaryta turpinė ar neturpinė žala, taip pat, kai asmuo prašo pripažinti nukentėjusiuoju, o institucija jo nepripažįsta nukentėjusiuoju (ANK 578 straipsnis). ANK 577 straipsnio 2 dalies 1 punkte, 579 straipsnio 1 dalies 1 punkte, 585 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad administracinių nusižengimų teisenoje dalyvaujantys asmenys – administracinėn atsakomybėn traukiamas asmuo, nukentėjusysis ir jo įgaliotas atstovas turi teisę susipažinti su bylos medžiaga. ANK 570 straipsnio 3 dalyje reglamentuojama, jog surašius administracinio nusižengimo protokolą, administracinėn atsakomybėn traukiamas asmuo, nukentėjusysis ar jų atstovai turi teisę susipažinti su visa pareigūnų atlikto tyrimo medžiaga, taip pat su bylos medžiaga, pateikta bylos nagrinėjimo metu.

Pažymi, kad ANK nuostatos detalai nereglamentuoja administracinių nusižengimų teisenoje dalyvaujančių asmenų – administracinėn atsakomybėn traukiamo asmens, nukentėjusiojo ir jo įgalioto atstovo teisės susipažinti su bylos medžiaga įgyvendinimo tvarkos, dėl kokių aplinkybių gali (jeigu gali) būti ribojama ši teisė ir kokia tvarka teikiami bei nagrinėjami asmenų skundai dėl, jų manymu, pažeistos teisės susipažinti su bylos medžiaga. Atsižvelgiant į tai, nagrinėdami tokio pobūdžio skundus, teismai savo praktikoje, be jau aptartų ANK nuostatų, vadovaujasi ir teisės analogija – Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 181 straipsnio nuostatomis. BPK 181 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog įtariamasis ir jo gynėjas, nukentėjusysis ir jo atstovas ikiteisminio tyrimo metu bet kuriuo momentu turi teisę susipažinti su ikiteisminio tyrimo duomenimis, išskyrus proceso dalyvių asmens duomenis, saugomus atskirai nuo kitos ikiteisminio tyrimo medžiagos, taip pat susipažinimo metu daryti ikiteisminio tyrimo medžiagos kopijas ar išrašus. Rašytinis prašymas susipažinti su ikiteisminio tyrimo medžiaga ar susipažinimo metu daryti ikiteisminio tyrimo medžiagos kopijas ar išrašus pateikiamas prokurorui. Prokuroras privalo išnagrinėti prašymą ne vėliau kaip per septynias dienas nuo jo gavimo dienos, o kai prašymui išnagrinėti reikalinga ikiteisminio tyrimo medžiaga, – per septynias dienas nuo šios medžiagos gavimo. Prokuroras turi teisę neleisti susipažinti su visais ikiteisminio tyrimo duomenimis ar jų dalimi, taip pat neleisti daryti ikiteisminio tyrimo medžiagos kopijas ar išrašus, jei toks susipažinimas, prokuroro manymu, galėtų pakenkti ikiteisminio tyrimo sėkmei. Atsisakydamas leisti susipažinti su visais ikiteisminio tyrimo duomenimis ar jų dalimi, taip pat atsisakydamas leisti daryti ikiteisminio tyrimo medžiagos kopijas ar išrašus, prokuroras privalo surašyti motyvuotą nutarimą. Šis nutarimas per septynias dienas nuo jo nuorašo gavimo dienos gali būti apskūstas ikiteisminio tyrimo teisėjui. Ikiteisminio tyrimo teisėjas privalo tokį skundą išnagrinėti per septynias dienas nuo jo gavimo ir priimti nutartį. Ikiteisminio tyrimo teisėjo priimta nutartis neskundžiama. To paties straipsnio 2 dalyje reglamentuojama, jog prokuroras neturi teisės neleisti susipažinti su visais ikiteisminio tyrimo duomenimis ar daryti ikiteisminio tyrimo medžiagos kopijas ar išrašus, jei ikiteisminis tyrimas baigtas ir yra rašomas kaltinamasis aktas. Atsakovas daro išvadą, jog vadovaujantis aptartu teisiniu reglamentavimu, teisė susipažinti su visa bylos medžiaga dalyvaujantiems asmenims užtikrinama tik baigus tyrimą: ikiteisminio tyrimo atveju – kai rašomas kaltinamasis aktas, administracinių nusižengimų teisenos atveju – po administracinio nusižengimo protokolo surašymo. O iki tol asmenims gali būti neleidžiama susipažinti su visa ar dalimi tyrimo medžiagos, jei toks susipažinimas galėtų pakenkti tyrimo sėkmei.

Akcentuoja, kad ypač svarbi aplinkybė, jog Departamento direktoriui 2024-05-02 sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) pripažinus netekusiu galios 2024-03-21 Sprendimą, tuo pačiu sprendimu (duomenys neskelbtini) valdyba įpareigota iš naujo išnagrinėti pareiškėjų G. L. ir J. L. 2023-11-05 pranešimą „Dėl galimo pažeidimo“ ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą. Todėl šiuo atveju skundo argumentai dėl 2024-04-18 Sprendimo pagrįstumo praranda prasmę, kadangi pareiškėjo skundas bus nagrinėjamas iš naujo, tyrimas nėra baigtas, bus

naujai renkami duomenys, jie vertinami, atliekami aktyvūs veiksmai, siekiant iširti tyrimui reikšmingas naujas aplinkybes. Tik atlikus būtinus tyrimo veiksmus, bus galima priimti galutinius procesinius sprendimus.

Nurodė, kad susiklosčiusi situacija iš esmės nevaržo pareiškėjo procesinių teisių labiau, nei kad tai yra neišvengiamai būtina administracinių nusižengimų teisenos tikslams pasiekti, tyrimas iš naujo bus atliekamas Departamento (duomenys neskelbtini) valdyboje, todėl naikinti (duomenys neskelbtini) valdybos viršininko 2024-04-18 rašto Nr. (duomenys neskelbtini) nėra pagrindo, pareiškėjo skundas turėtų būti netenkinamas.

Prie bylos prijungta administracinė byla AG1-339/12-2023.

Skundas atmestinas

Byloje ginčas kilo dėl Departamento (duomenys neskelbtini) valdybos sprendimų, išdėstyto (duomenys neskelbtini) valdybos 2024-03-21 rašte Nr. (duomenys neskelbtini) ir 2024-04-18 rašte Nr. (duomenys neskelbtini) teisėtumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjai G. L. ir J. L. 2023-11-05 pranešimu „Dėl galimo pažeidimo“ kreipėsi į Departamento (duomenys neskelbtini) valdybos (duomenys neskelbtini) aplinkos apsaugos skyrių ir prašė nustatyti bei imtis priemonių dėl galimo teisės pažeidimo (prijungtos administracinės bylos AG1-339/12-2023 I t. b. l. 22, 23).

Departamento (duomenys neskelbtini) valdybos (duomenys neskelbtini) aplinkos apsaugos skyrius išnagrinėjo pareiškėjų pranešimą ir priėmė sprendimą, išdėstytą 2023-11-28 rašte Nr. (duomenys neskelbtini). Šį sprendimą pareiškėjas G. L. apskundė Komisijai (prijungtos administracinės bylos AG1-339/12-2023 I t. b. l. 30, 31).

Komisijoje išnagrinėta administracinė byla Nr. AG1-339/12-2023 pagal pareiškėjų G. L. ir J. L. 2023-12-07 skundą dėl Departamento (duomenys neskelbtini) valdybos (duomenys neskelbtini) aplinkos apsaugos skyriaus 2023-11-28 rašto Nr. (duomenys neskelbtini) panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus. Komisija 2024-02-12 sprendimu Nr. 21RE1-49 (AG1-339/12-2024) panaikino Departamento (duomenys neskelbtini) valdybos (duomenys neskelbtini) aplinkos apsaugos skyriaus 2023-11-28 raštą Nr. (duomenys neskelbtini) (*ab initio*); įpareigojo atsakovą Departamentą iš naujo išnagrinėti pareiškėjų G. L. ir J. L. 2023-11-05 pranešimą „Dėl galimo pažeidimo“ bei priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą (prijungtos administracinės bylos AG1-339/12-2023 II t. b. l. 137, 150).

Departamentas 2024-03-21 Sprendimu pareiškėją informavo, kad pareigūnai, vykdydami Komisijos sprendimą, išnagrinėjo pareiškėjo pranešimą, 2024-02-22 atliko pakartotinį patikrinimą pareiškėjo nurodytoje vietoje. Patikrinimo metu bei atliekant 2023-11-05 pranešimo tyrimą, aplinkos apsaugą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų pažeidimų nenustatė, todėl vadovaujantis ANK 565¹ straipsnio 1 dalies 1 punktu, Departamentas nepradėjo administracinio nusižengimo teisenos. 2024-03-21 Sprendime nurodyti netinkami vykdomo Komisijos sprendimo data ir numeris, t. y. nurodyta 2024-01-30 sprendimas P1-(AG-05-339/12-2023), o ne 2024-02-12 sprendimas Nr. 21RE1-49 (AG1-339/12-2024) (b. l. 10). Posėdžio metu atsakovo atstovė paaiškino, kad tai rašymo apsirikimo klaida.

Departamento direktorius 2024-05-02 sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) 2024-03-21 Sprendimą panaikino ir įpareigojo Departamento (duomenys neskelbtini) valdybą iš naujo išnagrinėti pareiškėjų 2023-11-05 pranešimą „Dėl galimo pažeidimo“ ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą (b. l. 41, 42).

Pareiškėjas 2024-03-21 prašymu kreipėsi į Departamentą, kuriuo prašė leisti susipažinti su 2024 m. kovo 21 d. rašte Nr. (duomenys neskelbtini) minimo įvykio tyrimu bei pateikti su šio įvykio tyrimu susijusios medžiagos kopiją (b. l. 17).

Atsakovas 2024-04-18 Sprendimu atsisakė pateikti prašomą tyrimo medžiagą ir atsisakymą grindė tuo, kad pagal 2023-11-05 pateiktą pareiškėjo pranešimą dėl galimai padaryto administracinio nusižengimo, tyrimas buvo atliktas vadovaujantis ANK nuostatomis, t. y. sprendimas priimtas administracinio nusižengimo teisenos tvarka, ir 2024-03-20 priimtas procesinis sprendimas (nutarimas) šioje administracinio nusižengimo byloje; ANK nustatyta, kad

susipažinti su administracinio nusižengimo byla turi teisę administracinėn atsakomybėn traukiamas asmuo (ANK 577 straipsnio 2 dalies 1 punktu), nukentėjusysis (ANK 579 straipsnio 1 dalies 1 punktu), įgaliotas atstovas (ANK 585 straipsnio 2 dalies) ekspertas ir specialistas (ANK 587 straipsnio 4 dalies 1 punktu) ir asmuo, kuris pranešė apie administracinio nusižengimo požymį turinčios veikos padarymą ir nurodė, kad šia veika jam padaryta fizinė, turtinė ar neturtinė žala ir kurį administracinį nusižengimą tiriantis pareigūnas atsisakė pripažinti nukentėjusiuoju toje administracinio nusižengimo byloje (ANK 579 straipsnio 4 dalis); pareiškėjas šioje administracinio nusižengimo byloje nėra administracinio nusižengimo teisejoje dalyvaujantis asmuo, kuriam ANK nustato teisę susipažinti su bylos medžiaga, todėl leisti pareiškėjui susipažinti su pranešimo tyrimu bei pateikti su šio pranešimo tyrimu susijusios medžiagos kopiją, nėra teisinio pagrindo (b. l. 18).

Nagrinėjamu atveju kilusiam ginčui aktualus teisinis reguliavimas, nustatytas VAI, Lietuvos Respublikos [teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatyme](#) (toliau – ir Įstatymas), ANK bei Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. [875](#) (toliau – ir Taisyklės).

Dėl skundo reikalavimo panaikinti Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (duomenys neskelbtini) valdybos 2024-03-21 raštą Nr. (duomenys neskelbtini)

Iš bylos medžiagos matyti, kad Departamento (duomenys neskelbtini) valdybos 2024-03-21 raštas Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl galimo pažeidimo“ pripažintas netekusiu galios Departamento direktoriaus 2024-05-02 sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) ir šiuo sprendimu Departamento direktorius įpareigojo Departamento (duomenys neskelbtini) valdybą iš naujo išnagrinėti pareiškėjų G. L. ir J. L. 2023-11-05 pranešimą „Dėl galimo pažeidimo“ ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Departamento direktoriaus 2024-05-02 sprendimas Nr. (duomenys neskelbtini) grindžiamas tuo, kad Departamento Vidaus tyrimų skyrius, įvertinęs (duomenys neskelbtini) valdybos 2024-03-21 raštu Nr. (duomenys neskelbtini) pateiktą atsakymą, nustatė, kad jame nėra pilna apimtimi atsakyta į G. L. ir J. L. 2023-11-05 pranešime „Dėl galimo pažeidimo“ keltus klausimus, todėl VAI 16 straipsnio 1 dalies 1 punkto pagrindu ir atsižvelgiant į Departamento Vidaus tyrimų skyriaus 2024-04-18 tarnybiniame pranešime Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl G. L. skunduose nurodytų ir kitų nustatytų aplinkybių pateikimo“ pateiktus siūlymus, Departamento 2024-03-21 raštą Nr. (duomenys neskelbtini) panaikino (b. l. 41, 42).

Iš pareiškėjo 2024-05-09 Komisijai pateiktų papildomų rašytinių paaiškinimų ir parodymų posėdžio metu, Komisija sprendžia, kad pareiškėjui yra žinomas ginčijamo rašto, t. y. 2024-03-21 Sprendimo panaikinimo faktas.

Komisija pažymi, kad teisę kreiptis į administracinių ginčų komisiją nustato Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymas (toliau – ir IAGNTĮ). Į Lietuvos administracinių ginčų komisiją ar jos teritorinį padalinį jų kompetencijai priskirtais klausimais turi teisę kreiptis asmenys, taip pat viešojo administravimo subjektai, manantys, kad jų teisės yra pažeistos (IAGNTĮ 6 straipsnis). Lietuvos administracinių ginčų komisijos teritoriniai padaliniai nagrinėja skundus (prašymus) dėl teritorinių valstybinio administravimo subjektų ir savivaldybių administravimo subjektų, esančių jų veiklos teritorijoje, priimtų individualių administracinių aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus (IAGNTĮ 5 straipsnio 2 dalis). Nuostatų, reguliuojančių kreipimąsi į Komisiją, sisteminis vertinimas leidžia teigti, kad į Komisiją asmuo turi teisę kreiptis tik dėl jam teisinės pasekmės sukeliančių individualių teisės aktų, priimtų viešojo administravimo srityje.

VAI reglamentuoja administracinių sprendimų pripažinimo negaliojančiais institutą (VAI 16 straipsnis). Viešojo administravimo subjektas gali pripažinti netekusiu galios savo arba įstatymų nustatytais atvejais žemesnio pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto priimtą: 1) neteisėtą administracinį sprendimą; 2) teisėtą administracinį sprendimą, jeigu administracinio

sprendimo pripažinimas netekusiu galios yra leidžiamas pagal kitus įstatymus arba jeigu administracinis sprendimas yra sąlyginis ir per nustatytą laikotarpį asmuo nustatytų sąlygų neįvykdo. [VAI 16](#) straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, kad neteisėtas administracinis sprendimas netenka galios nuo viešojo administravimo subjekto priimto sprendimo pripažinti šį administracinį sprendimą netekusiu galios išgaliojimo momento, išskyrus atvejus, kai šis sprendimas viešojo administravimo subjekto motyvuotu sprendimu netekusiu galios pripažįstamas nuo neteisėto administracinio sprendimo priėmimo momento (*ab initio*).

Komisijai priskirta nagrinėti administracines bylas dėl viešojo administravimo subjektų priimtų teisės aktų, taip pat veiksmų (neveikimo), darančių įtaką asmenų teisėms ar įstatymų saugomiems interesams, teisėtumo.

Nors pareiškėjas skundo reikalavimų neatsisakė, tačiau rašytinė bylos medžiaga aiškiai patvirtina, kad pareiškėjo skundo reikalavimas panaikinti Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (duomenys neskelbtini) valdybos 2024-03-21 raštą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl galimo pažeidimo“ po skundo padavimo Komisijai iš esmės buvo įvykdytas Departamento direktoriaus 2024-05-02 sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini), kuriuo atsakovas skundžiamą administracinį sprendimą pripažino netekusiu galios. Minėtu sprendimu Departamento Šiaulių valdyba įpareigota iš naujo išnagrinėti pareiškėjų G. L. ir J. L. 2023-11-05 pranešimą „Dėl galimo pažeidimo“ bei priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą. Pareiškėjui apie tai yra žinoma.

Teisinę reikšmę turinčių argumentų, kodėl turėtų būti vertinamas pripažintas netekusiu galios skundžiamas administracinis aktas ir kokias pareiškėjo teises ar pareigas tai paveiktų, Komisijai nepateikta. Įvertinus šias nustatytas faktines aplinkybes aptarto teisinio reglamentavimo kontekste ir atsižvelgus į šios bylos nagrinėjimo dalyką, darytina išvada, kad šiuo atveju išnyko pareiškėjo materialinis teisinis suinteresuotumas bylos dalyku.

Konstatavus, kad pareiškėjo skundo reikalavimas yra įvykdytas, darytina išvada, kad nagrinėjamu atveju išnyko ginčo dalykas ir šio reikalavimo išnagrinėjimas bei Komisijos sprendimas vertinant pripažintą netekusiu galios administracinį aktą negali pakeisti tarp šalių susiklosčiusio materialinio teisinio santykio.

Tai, jog išnykus ginčo dalykui skundo reikalavimas yra atmetinas, o su šiuo reikalavimu susijusių argumentų bei motyvų vertinimas teisiškai yra nereikšmingas, ne kartą pažymėta ir teismų praktikoje (žr., pvz. [Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo](#) 2008 m. rugpjūčio 22 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A502-1450/2008, 2016 m. rugsėjo 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. [eA-2130-662/2016](#), 2019 m. kovo 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. [eI-1855-331/2019](#), 2020 m. birželio 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. [A-405-502/2020](#) ir kt.).

Pareiškėjas laikosi pozicijos, kad 2024-03-21 Sprendimo panaikinimas yra netinkamas, nes, pareiškėjo vertinimu, jis buvo panaikintas dviem atskirais atsakovo administraciniais sprendimais: 2024-04-22 raštu Nr. (duomenys neskelbtini) ir Departamento direktoriaus 2024-05-02 sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini). Komisija iš byloje esančios rašytinės medžiagos ir atsakovo atstovės paaiškinimų posėdžio metu sprendžia, kad 2024-03-21 Sprendimas buvo panaikintas būtent Departamento direktoriaus 2024-05-02 sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini). Atsakovo atstovė nurodė, kad Departamento Vidaus tyrimų skyriaus rašte buvo pateiktas siūlymas naikinti minėtą skundžiamą raštą, tačiau jį panaikinti įgaliojimus turi tik Departamento direktorius. Byloje nėra duomenų, kad Departamento direktoriaus 2024-05-02 sprendimas Nr. (duomenys neskelbtini) būtų apskūstas ar panaikintas.

Esant tokioms aplinkybėms, pareiškėjo skundo reikalavimas panaikinti Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (duomenys neskelbtini) valdybos 2024-03-21 raštą Nr. (duomenys neskelbtini) atmetinas kaip nepagrįstas (IAGNTĮ 20 str. 1 d. 1 p.).

Komisija, pasisakydama dėl pareiškėjo argumento, kad atsakovas neturėjo pagrindo vykdyti neįsiteisėjusį Komisijos sprendimą, pažymi, kad pagal IAGNTĮ 22 straipsnio 2 dalį, neapskūsti Komisijos sprendimai įsiteisėja pasibaigus apskundimo terminui. Minėto įstatymo 23 straipsnio 1 dalyje reglamentuojama, kad įsiteisėjęs administracinių ginčų komisijos sprendimas,

kuriuo išspręstas ginčas, turi būti įvykdytas per 20 darbo dienų nuo įsiteisėjusio sprendimo gavimo dienos arba per kitą administracinių ginčų komisijos nurodytą terminą. Kaip nustatyta byloje, 2024-02-12 sprendimu Nr. 21RE1-49 (AG1-339/12-2024) buvo visiškai patenkintas pareiškėjo skundas, todėl pareiškėjo pažeistos teisės ir teisėti interesai buvo pilnai apginti, o tai reiškia, kad pareiškėjui Komisijos sprendimo apskundimui pagrindų nebuvo. Bylos šalis, kurios atžvilgiu yra priimtas sprendimas, įpareigojantis atlikti veiksmus, nusprendusi nepasinaudoti Komisijos sprendimo apskundimo teise, neprivalo laukti sprendimo įsiteisėjimo ir taikyti IAGNTĮ 23 straipsnyje nustatytą maksimalų sprendimo įvykdymo terminą. Šis įstatymu nustatytas terminas reikšmingas tuo, kad jam pasibaigus ir gera valia neįvykdžius sprendimo rezoliucinės dalies, sprendimas vykdomas priverstine tvarka, t. y. sprendimas vykdomas Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

Dėl reikalavimo panaikinti Departamento (duomenys neskelbtini) valdybos 2024-04-18 raštą NR. (duomenys neskelbtini) „Dėl prašymo“

Kaip jau nurodyta, pareiškėjas 2024-03-21 raštu kreipėsi į Departamentą ir prašė leisti susipažinti su 2024-03-21 Sprendime nurodytu tyrimu bei pateikti su šio įvykio tyrimu susijusios medžiagos kopiją. Atsakovas 2024-04-18 Sprendimu atsisakė pateikti prašomą tyrimo medžiagą ir atsisakymą grindė tuo, kad pagal 2023-11-05 pateiktą pareiškėjo pranešimą dėl galimai padaryto administracinio nusižengimo, tyrimas buvo atliktas vadovaujantis ANK nuostatomis ir 2024-03-20 priimtas procesinis sprendimas (nutarimas) šioje administracinio nusižengimo byloje, pareiškėjas nėra subjektas, kuris pagal ANK galėtų susipažinti šioje studijoje su tyrimo medžiaga.

Pareiškėjas sprendimo neteisėtumą grindžia tuo, kad pagal VAI, Įstatymo ir Taisyklių nuostatas, prašomi duomenys turėjo būti pateikti pareiškėjui.

Komisija pažymi, kad valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos privalo Įstatymo nustatyta tvarka teikti viešąją informaciją, taip pat turimą privačią informaciją, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, kai privati informacija neteikiama (3 d.). Įstatymu nustatyta asmenų teisės gauti iš valstybės institucijų duomenis, kuriais jie disponuoja ir (ar) kuriuos jie tvarko vykdydami viešojo administravimo įgaliojimus, suteiktus [VAI](#) nustatyta tvarka, kituose įstatymuose nustatytas funkcijas, įskaitant viešųjų paslaugų teikimo funkcijas ir kuriuos būtų galima pakartotinai naudoti komerciniams arba nekomerciniams tikslams, įgyvendinimo priemonės ir tvarką. Įstatymas, taikomas viešąsias funkcijas atliekančioms valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, įmonėms ir viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar viena iš dalininkių yra valstybė ar savivaldybė ir kurios finansuojamos iš valstybės ar savivaldybių biudžetų bei valstybės pinigų fondų, šių subjektų asociacijoms ir regionų plėtros taryboms, viešosioms įstaigoms ir kitiems Įstatyme nurodytiems subjektams (2 straipsnio 1 dalies 1, 2 punktai). Duomenys – užfiksuota informacija apie institucijos ar valstybės valdomo subjekto veiklą ar jos dalis, neatsižvelgiant į jos pateikimo būdą, formą (raštu arba elektronine forma ar kaip garso, vaizdo ar garso ir vaizdo įrašas) ir laikmeną, įskaitant registro duomenis, registro informaciją, registruoti pateiktus duomenis ir (arba) jų kopijas, valstybės informacinės sistemos duomenis (3 straipsnio 3 dalis). Institucija, teikdama duomenis, vadovaujasi principais: dokumentų išsamumo, dokumentų tikslumo, teisėtumo, objektyvumo, pagalbos, prieinamumo, abipusio naudojimo ir nediskriminavimo (6 straipsnio 1 dalis). Minėtame įstatyme yra įvardintos teiktinų dokumentų ir informacijos išimtys.

Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos yra viešojo administravimo subjektas, kuris savo veikloje vadovaujasi [VAI](#) nuostatomis, sudarančiomis prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos [Konstitucijos](#) nuostatą, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje.

Tačiau, aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams yra suteikti įgaliojimai pradėti administracinių nusižengimų teiseną, atlikti administracinių nusižengimų tyrimą ir surašyti

administracinių nusižengimų protokolus (ANK 589 straipsnio 1 dalies 31 punktą), taigi, atsakovo įgalioti pareigūnai atlieka tyrimus bei priima sprendimus ne tik viešojo administravimo srityje, bet ir administracinių nusižengimų teisenoje.

Nagrinėjamu atveju, vertinant pareiškėjo 2024-03-21 prašymo turinį, nustatyta, kad pareiškėjas prašė atsakovo pateikti Departamento (duomenys neskelbtini) valdybos 2024-03-21 rašte Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl galimo pažeidimo“ nurodyto tyrimo medžiagą ir leisti susipažinti su šiuo tyrimu, o minėtame rašte yra įvardintas 2024-02-22 tyrimas administracinio nusižengimo teisenos byloje. Atsakovas 2024-04-18 Sprendime nurodė, kad pagal 2023-11-05 pateiktą pareiškėjo pranešimą buvo atliktas tyrimas ir priimtas sprendimas administracinio nusižengimo teisenos tvarka, ir 2024-03-20 priimtas procesinis sprendimas (nutarimas) šioje administracinio nusižengimo byloje; išaiškino, kad pagal ANK susipažinti su administracinio nusižengimo byla turi teisę administracinėn atsakomybėn traukiamas asmuo (ANK 577 straipsnio 2 dalis 1 punktas), nukentėjusysis (ANK 579 straipsnio 1 dalis 1 punktas), įgaliotas atstovas (ANK 585 straipsnio 2 dalis) ekspertas ir specialistas (ANK 587 straipsnio 4 dalis 1 punktas) ir asmuo, kuris pranešė apie administracinio nusižengimo požymį turinčios veikos padarymą ir nurodė, kad šia veika jam padaryta fizinė, turtinė ar neturtinė žala ir kurį administracinį nusižengimą tiriantis pareigūnas atsisakė pripažinti nukentėjusiuoju toje administracinio nusižengimo byloje (ANK 579 straipsnio 4 dalis); nurodė, kad pareiškėjas šioje administracinio nusižengimo byloje nėra administracinio nusižengimo teisenoje dalyvaujantis asmuo, kuriam ANK nustato teisę susipažinti su bylos medžiaga.

Nustatytų aplinkybių ir aptarto teisinio reguliavimo kontekste, Komisija sprendžia, kad atsakovas 2024-04-18 Sprendime aiškiai ir pakankamai išsamiai nurodė priežastis, kuriomis remiantis atsisakė leisti pareiškėjui susipažinti su vykdytu tyrimu administracinio nusižengimo byloje ir pateikti tyrimo medžiagą susipažinti, nurodė sprendimo apskundimo tvarką, jį pasirašė tinkamas subjektas, todėl pareiškėjo nurodytais argumentais 2024-04-18 Sprendimo naikinti nėra pagrindo.

Komisija sprendžia, jog reikalavimas įpareigoti Departamento skyrių pateikti pareiškėjui su įvykio tyrimu susijusios medžiagos (2024-03-21 raštas Nr. (duomenys neskelbtini)) kopiją yra išvestinis iš reikalavimo panaikinti Departamento (duomenys neskelbtini) valdybos 2024-04-18 raštą NR. (duomenys neskelbtini). Kadangi pareiškėjo skundo reikalavimas panaikinti minėtą raštą netenkinamas, tais pačiais motyvais atmetinas ir pareiškėjo skundo išvestinis reikalavimas įpareigoti Departamento skyrių pateikti pareiškėjui su įvykio tyrimu susijusios medžiagos (2024-03-21 raštas Nr. (duomenys neskelbtini)) kopiją.

Nors bylos šalys procesiniuose dokumentuose ir posėdžio metu išdėsto daugiau argumentų, tačiau jie niekaip nekeičia šiame sprendime padarytos išvados, todėl jų detaliau Komisija šiame sprendime nenagrinėja. Šiame kontekste paminėtina, kad Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – EŽTT) ir LVAT praktikoje ne kartą pažymėta, jog teismo (šiuo atveju – Komisijos) pareiga pagrįsti priimtą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliam atsakymui į kiekvieną argumentą (žr., pvz. EŽTT 1994 m. balandžio 19 d. sprendimas V. de H. prieš Olandiją; 1997 m. gruodžio 19 d. sprendimas H. prieš Suomiją; LVAT 2019 m. spalio 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-814-492/2019).

Vadovaudamasi Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

atmesti pareiškėjo G. L. skundą kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys gali apskusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Daiva Bereikienė

Komisijos nariai

Beata Labutyte
Darius Saveikis